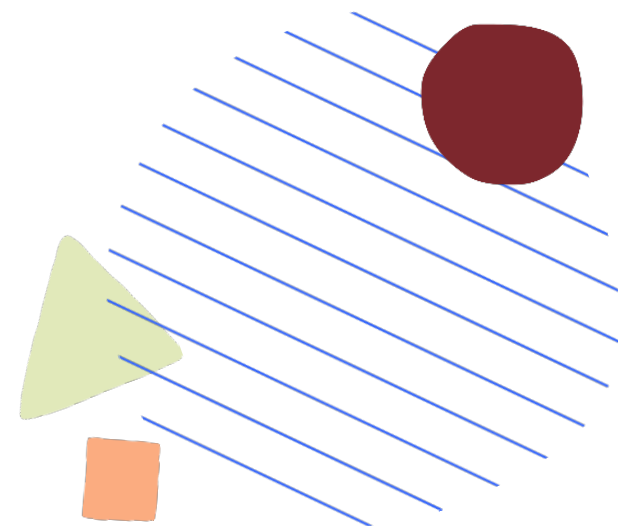

Učíme přírodopis podle nového RVP

FAQ

1. Co se v přírodopise podle nového RVP mění nejvíc?

Důraz se přesouvá od taxonomických výčtů („probrat všechny čeledi“) k porozumění klíčovým biologickým myšlenkám, práci s informacemi, dovednostem a postojům (kompetencím). Očekávaných výsledků učení (OVU) je méně (18 místo dřívějších 37), aby byl prostor učit do hloubky.

2. Znamená to, že se taxonomie už neučí?

Ne. Taxony (rostliny/živočichové) se učit mohou, ale spíš výběrově – jako příklady, na kterých se žákům ukazují důležité biologické principy. Neočekává se „šíře pro šíři“.

3. Jaké jsou „velké myšlenky“ (koncepty), přes které je přírodopis nově strukturovaný?

RVP pracuje s několika konceptuálními oblastmi (pět „velkých myšlenek“), které se mají propojit napříč ročníky. Důraz je kladen na to, aby se výuka neskládala z izolovaných bloků, ale aby se témata průběžně propojovala.

4. Proč se tolik zdůrazňuje evoluce?

Evoluce má být „červená nit“ napříč přírodopisem, ne až přilepené téma na konci. Pomáhá žákům rozumět rozmanitosti života, adaptacím i tomu, proč organismy vypadají a fungují tak, jak fungují.

5. Co je závazné a co je „jen podpora“?

Závazné jsou OVU (věty s kódem). Metodická podpora (komentáře, ilustrace, úrovně) je doporučena inspirace – můžete ji převzít celou, upravit, nebo použít jen části.

6. Co znamenají úrovně „na začátku – na cestě – splněno“?

Jsou to stupně očekávaného zvládnutí (gradace):

- na začátku: co by žák měl zvládat při přechodu z 1. stupně,
- na cestě: průběžná úroveň,
- splněno: cílová úroveň na konci 9. ročníku.

Nejde o „vše hned“, ale o dlouhodobé směřování.

7. Musí žák na konci devítky splnit všude úroveň „splněno“, aby měl jedničku?

RVP nenastavuje převod úrovně na známky. Hodnocení je na škole (ŠVP). Úroveň „splněno“ funguje jako cílový standard, ke kterému výuka cílí.

8. Kde se v RVP dozvím, co přesně si pod OVU představit?

Pomáhá komentář k OVU: zpřesňuje rozsah, upozorní na časté miskoncepce a někdy řekne, do jakých detailů už nejít. Další metodická podpora pak ukazuje možné postupy a příklady. V metodických kabinetech nyní mají vznikat další podpůrné materiály, pro které skupina tvůrců RVP rozpracovala podrobnější obsahy. Také tyto „Pojmy a obsahy“ by měly být zveřejněny.

9. Proč je „člověk“ částečně přesunutý do výchovy ke zdraví?

Praktické aplikované výstupy (jídelníček, životní styl, první pomoc apod.) jsou ve Výchově ke zdraví a bezpečí. Biologii člověka ale můžete v přírodopisu dál učit a využít ji k vysvětlování všech konceptů (buňky a funkce, dědičnost, evoluce, adaptace, vlivy prostředí).

10. Můžeme si ve škole přeskládat obory a výstupy mezi předměty?

Ano. Dvoustupňové kurikulum umožňuje, aby si škola sama uspořádala, ve kterých předmětech a kdy bude naplňovat výstupy (po dohodě s kolegy). To, že je něco v RVP uvedeno v jednom oboru, nevylučuje jeho výuku v jiném.

11. Jak v přírodopisu rozvíjet kompetence, když tomu „na první dobrou“ neporozumím?

Pomáhá kliknutí na „související“ u OVU (kompetence a strategie, jak je rozvíjet). U některých kompetencí (např. občanství a udržitelnost) je užitečné vidět konkrétní učitelské strategie, protože samotný název kompetence bývá vágní.

12. Co jsou „ilustrace“ v metodické podpoře?

Jsou to ukázky aktivit a lekcí, které nabízejí inspiraci k tomu, jak o OVU a kompetencích přemýšlet. Nejsou povinné a nemají být brány jako jediný „správný“ postup. Často jde o hotovou lekci včetně materiálů.

13. Jsou ilustrace vždy „na dvě hodiny“ a složité?

Ne. V systému jsou i velmi jednoduché náměty (krátké aktivity), ale u úrovně „splněno“ jsou logicky náročnější příklady. Důležité je brát je jako inspiraci, kterou můžete zkrátit, zjednodušit nebo rozložit do více kroků.

14. Příklad: Diskusní hra o GMO – pro koho a za jakých podmínek funguje?

Typicky pro 8.–9. ročník. Funguje, když předchází příprava: práce s argumentem, zásady diskuse, bezpečné prostředí, základ vědomostí a práce s textem. Aktivita je stavěná tak, že žáci trénují aktivní naslouchání (parafrázi argumentu oponenta) a zároveň se učí formulovat vlastní postoj.

15. Příklad: Klima a dezinformace – co je hlavní smysl?

Rozvíjet kritickou analýzu informací z různých zdrojů a opírat se o vědecké poznání. Žáci pracují s tvrzením (často z médií/sítí), dohledávají zdroj, hodnotí motivace autora, porovnávají s vědeckými daty a identifikují argumentační fauly (např. cherry-picking, falešná autorita).

16. Nejsou některá témata (genetika, klima, dezinformace) spíš středoškolská?

Z hlediska obsahu nikoli. Náročnost často leží spíš v dovednostech (argumentace, práce s textem, kritické myšlení). Proto se s nimi má pracovat postupně a dlouhodobě – kompetence se nerozvíjí „jednou hodinou“.

17. Co když mám ve třídě hodně dětí bez asistenta a část žáků špatně rozumí textu?

RVP je nastavený jako směr a dlouhodobý cíl. V praxi je potřeba postupovat po menších krocích a ideálně týmově ve škole (kompetence se rozvíjejí napříč předměty). Ilustrace berte jako rámec a přizpůsobte úrovni třídy (krátké texty, vedené otázky, práce ve dvojicích, grafické organizéry).

18. Dá se metodická podpora stáhnout bez „klikání“?

Ano, na portálu je možnost stáhnout PDF (jen závazná část / včetně úrovní / včetně ilustrací). Počítejte s tím, že verze s ilustracemi může být velmi dlouhá.

19. Budou k dispozici další hotové materiály?

Ano, vedle ilustrací vznikají sady výukových materiálů v síti metodických kabinetů, s pilotním ověřením a zpětnou vazbou od jiných učitelů, tedy těch, kteří je sami netvořili.

20. Existují už učebnice k novému RVP?

Ano, některé řady už mají doložku a další vznikají.

O dokumentu

Tento dokument vznikl jako doplňující materiál k webináři k revizi RVP ZV. Obsahuje odpovědi na často kladené dotazy od učitelů a dalších účastníků webináře a je určen pro pedagogy, vedení škol a další odbornou veřejnost.

Dokument je součástí série **FAQ k webinářům NPI ČR**, které se věnují jednotlivým vzdělávacím oblastem a tématům spojeným s revizí RVP.

Záznamy a další informace o webinářích najdete na: <https://webinare.rvp.cz/ips-kurikulum>.

O webináři

Lektoři: Mgr. Jana Polícarová, Ph.D., Mgr. Kateřina Čiháková, Ph.D.

Datum vysílání: 26.11.2025

Více informací: <https://webinare.rvp.cz/webinar-npi/125059>

Máte další otázky?

Pro své případné dotazy využijte online konzultační centrum NPI.

kc.rvp.cz

